

Toveripäivillä 2017 oli Haikolassa vieraana skotlantilainen Aberdeenin yliopiston professori Tim Ingold. Hän on kesälipinlahtelainen, sillä Ingoldin perhe on jo useina kesinä viettänyt lomaa Lipinlahden rannalla Paavolan loma-asunnoissa. Tapasimme heitä Sinikka Mustosen välityksellä viime kesänä ja sovittiin, että Tom ja hänen karvialaissyntyinen vaimonsa Anna (os. Väli-Kivistö) tulisivat maaliskuuisen Suomen-matkansa aikana toveripäiville. Tom on sikäli harvinainen britti, että hän luennoi suomeksi!

Timin luento "Muistojen maisema" herätti paljon ihastusta. Pirtin Viesti julkaisee luennon lyhentämättömänä.

Muistojen maisema

Jossakin Pohjois-Karjalan metsässä on suuri hiidenkivi. Jos voisi laskea sellaiset kivet, se olisi yksi tuhansista. Mutta tätä kiveä ei voi laskea. En tiedä, onko se yksi, kaksi, kolme vai neljä kiveä. Kerran se kulki jäätikön mukana vaeltaen ilman päämäärää, liikkuvan jään voima oli repinyt sen irti graniittisesta peruskalliosta. Sitten kun jää alkoi sulaa, se jäi paikoilleen jyrkkään rinteeseen. Siitä lähtien se on ollut siellä, minä hetkenä tahansa putoamisillaan alas rinnettä, mutta sitä ei ole tapahtunut, vaan maata, sammalta, jäkälää, pensaita ja puita on kertynyt sen ympärille. Hiidenkivistä on tullut sen oma ympäristö, se tarjoaa varjoa ja suojaa sen alapuolella oleville kasveille, ja kasvuhalustan muille kasveille kasvaa, jopa männyntaimi on juurtunut sen koloon lähelle kiven yläosaa. Syvällä metsässä täytyy etsiä jalansijaa

kivien ja kantojen ylitse ja kahlata aluskasvillisuudessa löytääkseen kiven. Se kohooa neljän metrin korkeuteen ja on liki yhtä leveä ympäröivänsä mitaltaan, silmäsi kohtaa noin kaksi sataa tonnia kalliota, joka ei ole maassa makaamassa vaan putoaa alas rinnettä nollavauhtia. Vain erilaisten voimien tasapaino pitää sen paikoillaan.

Mutta joskus menneisyydessä – mahdollisesti tuhansia vuosia sitten – se halkesi. Todennäköisesti vesi pääsi halkeamaan, laajeni kun se jäätynyt, ja mahtavalla voimalla halkaisi hiidenkiven ylhäältä alas, irrottaen valtavan laatan, joka samalla kertaa siirtyi vajaan metrin verran sivulle päin. Kiilan muotoinen rako on ylhäältä avoin ja kivenlohkare on pudonnut rakoan ja jäänyt kiinni vähän puolivälin yläpuolelle. Toinen lohkare on

vierinyt alas rosoiselta pinnalta ja jäänyt paikoilleen mihin se putosi, ensimmäisen päälle kapean päänsä varaan. Kaiken tämän on täytyntä tapahtua sekunnin murto-osassa. Metsän hiljaisuudessa yritän kuvitella räjähdysten ääntä, minkä sen on täytyntä tehdä ja miten se on kaikunut maisemassa. Kun katsoo epävarmasti tasapainottelevaa asetelmaa, teräväpäinen lohkare toisen lohkareen päällä, toinen lohkare halkeamassa, halkeama hiidenkivessä, hiidenkivi rinteellä, minulla on sellainen tunne, että olen räjähdysten sisällä olevassa hiljaisuudessa. Tuntuu siltä kuin luonto pidättäisi jatkuvasti henkeään tässä hiidenkivessä. Jonakin päivänä hiidenkivi putoaa alas. Me emme tiedä, milloin se tapahtuu, mutta parasta on olla olematta silloin sen alapuolella.

Jossakin näissä metsissä on erikoinen puu. Jos voisit laskea puut, se olisi yksi miljoonista. Mutta tätä puuta ei voi laskea. Se ei ole suuri eikä se ole kasvanut korkeaksi. Sen työssä, juuret ovat tiukasti kietoutuneet jäätikön silottaman rantakallion ympärille, josta paksu kuumurainen runko kiemurtelee ulospäin kuin käärme ja lopulta kääntyy pystysuoraan, kun se harvenee uusimaksi kasvuksi hajaantuen neulasten peittämiksi oksiksi ja varvuiksi. Puu on mänty, ja koska se sijaitsee suuren järven rannalla, se on tuntenut tuulen ja kylmyyden äärimmäiset voimat, joilta sisämaassa kasvavat puut ovat paremmin suojattuja. Sen kiemurteleva runko todistaa alkuvuosien kamppailusta luonnonvoimia vastaan, kun se kerran oli nuori ja hento puuntaimi. Syvällä sisällä taimi on edelleen olemassa, peitettyinä vuosikymmenien kasvun alle. Jokaisen puun sisällä on sen nuorempi versio. Nyt iän myötä kovettuneena ja kuumuraisena tämä puu voi kestää sen, miten luonto sitä kohtelee. Mikä minusta on erityisen mielenkiintoista tässä puussa, on kuitenkin se tapa, miten se pitää yllä eräänlaista keskustelua kallion ja ilman välillä. Puun tyviosa on miltei muuttunut kiveksi. Juuret, jotka seuraa-

vat kallion reunoja ja tunkeutuvat sen koloihin, pitävät kalliota tiukassa puristuksessaan. Mutta yläpuolella hennot neulasat värähtelevät pienimmästäkin tuulen henkäyksestä ja ylläpitävät pienenpieniä mittariperhosen toukkia, jotka mittaavat varpuja tyypillisellä silmukkaliikkeellään. Miten on mahdollista, että ajaton jäykkyys ja hetkellinen herkkyyks ovat näin yhdistyneet? Tämä on puun salaisuus. Sen kautta kallio avautuu kohtaamaan taivaan, samalla kun jokavuotinen vuodenaikojen vaihtelu jatkuu ikuisesti. Kun viettää aikaa tämän puun lähellä, kuten olen tehnyt, on samalla läsnä siinä hetkessä ja toisaalta ajattomuudessa.

Tässä metsässä on muurahaisia töissä rakentamassa pesänsä. Kaukaa katsottuna muurahaispesän täydellinen muoto tulee näkyviin, pohjan ympyrä ja kellonmuotoinen yläosa. Kuitenkin, kun tarkastelee sitä läheltä, se osoittautuu olevan jatkuva liikkeessä, kun muurahaislegioonat törmäävät toinen toisiinsa ja materiaaleihin, joita ne tuovat takaisin kehoon, enimmäkseen hiekanjyviä ja neulasia. Keskustasta muurahaispolut hajaantuvat joka suuntaan. Sinun täytyy katsoa maahan nähdäksesi ne. Usein ne ovat pikemminkin tunneleita, jotka poraavat tiensä maata peittävän paksun sammal- ja jäkälämaton lävitse.

Jos olisit muurahaisen kokoinen, kulkuväylien haaste olisi suunnaton, koska ne, mitkä meistä ovat vain pikkukiviä, osoittautuvat jyrkiksi rinteiksi ja äkkisuoriksi putoamisiksi, kun taas puitten juuret ovat vuoristoja. Mutta mikään ei näytä estävän liikennettä, jossa tuhannet muurahaiset marssivat ulos ja takaisin, usein ulospäin kulkevat törmäävät palaajiin, jotka raahaavat mukanaan jonkinlaista lisämateriaalia kehoon. Kun kävelet yksin metsässä, on vaikeata kuvitella, että jalkojesi alla on miniatyyrikokoinen hyönteisimperiumi, jonka lukumäärä on miljoonia ja jotka ovat ominaisuuksiltaan outoja ja monimutkaisia.

► Tim Ingoldin teksti jatkuu sivulla 3

NURMEKSEN KESÄAKATEMIASSA 2017

Taiteellisena johtajana
professori Tuija Hakkila

Tähtivieraana venäläinen pianisti
Alexei Lubimov

Liity Kesäakatemian Kannatusyhdistyksen jäseneksi viimeistään 15.5.2017. Saat tuntevan edun kausilipusta!

Koko viikon ohjelma osoitteessa: nurmescademy.fi

Seuraavat konsertit Haikolassa:

Ke 5.7.2017 klo 14

Pirttikonsertissa minimalismia, puhetta ja muuta musiikkia, Tuija Hakkila. Kesto n. 1 tunti.

To 6.7.2017 klo 13

Runopolku, Ylä-Karjalan kansalaisopiston lausujia ja kesäakatemian opiskelijoita.

Kuvat: Marjatta Törhönen, Ida Pimenoff ja Wikipedia

Talkoisiin – taas!

Nurmeksen evankelisen opiston ystävät ry:n hallitus kokoontuu tänään päättämään seuraavasta Leader-hankkeesta. On valmisteltu ”KKK – Kestävästi kehittyvät kylät – Ympäristökohteiden kunnostus ja uudet energiaratkaisut” -teemahankkeeseen osallistumista teemana ”KKK – Kestävää kehitystä Kohtavaaraan”. Hakeamus on jätettävä 21.4.2017 mennessä.

Haemme tukea Kohtavaaralla jatkettavan polun rakentamiseen. Se kulkee vaaralla olevan soistuneen entisen lammen ympäri. Tarkoitus on myös kunnostaa kosteikon ympäristö. Parhailaan maanomistajat harkitsevat lupien antamista. Uusi polku liittyy viime kesänä valmistuneeseen ”Kohtavaaran Luonto- ja historiapolkuun”. Noin 600 metrin polun raivaaminen tehdään talkootyönä.

Toinen talkootyön kohde ovat Haikolan asunnon ja aittarakennuksen ravistuneet ikkunat ja kaikki ulko-ovet. Niitä tiivistämällä ja maalaamalla vähennetään energiahukkaa.

Varsinainen uutuus ovat Haikolan katolle asennettavat aurinkopaneelit ja niihin liittyvät sähköä varastoivat akut. Olemme saaneet tässä Haikolan uudessa energiaratkaisussa suuren avun PIKES Oy:ltä ja Karelia-ammattikorkeakoululta. Paneelit ja akut vähentävät ostettavan sähkön kulutusta. Tämä osa hankkeesta on asiantuntijavoimin tehtävää.

Omarahoitus tehdään kokonaan talkoilla. Talkootyötä ja talkoolaisia siis tarvitaan! Työt keskitetään kesäheinäkuuhun 2017. Tervetuloa silloin. Majoitus ja ruokaa tarjotaan. (Muulloinkin saa tulla!)

Haikolassa 18.4.2017

Kyllikki Tiensuu

P.S.

Yhdistyksen jäsenmaksuja ja Pirtin Viestin tilauksia on maksettu kiitettävästi!
Iso kiitos kaikille!

Otteita rovasti Heikki Jääskeläisen pitämästä Marian ilmestyspäivän saarnasta

Nurmeksen kirkossa 26.3.2017

Rovasti Heikki Jääskeläinen

”Keskiajalta lähtien on meillä suomalaisilla – ensin katolisina, sitten luterilaisina kristittyinä – ollut sydämessämme pieni alttari neitsyt Marialle kirjailijapastori Kaj Munckin kielikuva käyttäkseni. Marian alttari ei ole sieltä väistynyt uskonpuhdistuksen aikana eikä jälkeenkään. Marianpäivä on yhä yksi keskeisistä kirkkopyhistä, ja nimipäiväkalenterimme suosituimpia nimiä kautta aikojen ovat olleet Maria ja Maria-nimen johdannaiset.

Miksi Marian alttari sydämissämme olisikaan väistynyt! Sanoihan Maria itse omassa kiitoslaulussaan: ”Tästedes kaikki sukupolvet ylistävät minua autuaaksi”. Ja mainitsemmehan mekin hänet joka kerta uskontunnustuksessa, kun sanomme Jeesuksesta: ”Syntyi neitsyt Mariasta”. Tänä vuonna, reformaation juhlavuonna, voimme muistaa, että yksi merkittävöimmistä Martti Lutherin kirjoituksista oli hänen selityksensä Marian ylistysvirteen. Hän kirjoitti sen vuonna 1521, ja se toimitettiin mitä pikimmin silloisen paavin Leo X:n luettavaksi.

Tietämättä, kuka kirjasein oli kirjoittanut, paavin kerrotaan sanoneen, että autuaat ovat ne kädet, jotka ovat tämän kirjoittaneet. – Maria ei siis erottanut vaan yhdisti.

*

Tänään Luukkaan evankeliumi kutsui meidät neitsyt Marian kanssa matkalle Juudean vuosiseudulle En Karim -nimiseen vuoristokaupunkiin tai pikemmin kylään. Maria asui silloisen Palestiinan pohjoisessa maakunnassa, hänen sukulaisensa Elisabet taas etelässä, lähellä Jerusalemiä, jonka temppelissä hänen miehensä oli pappina.

*

Maria lähti pitkälle matkalle, vaikka olisi ajatellut, että enkelin ilmoituksen jälkeen hän olisi vetäytynyt muista ja keskittynyt ajattelemaan enkelin sanoja. Eikö nyt olisi ollut hiljaisuuden ja yksinäisyyden aika?

Maria ei kuitenkaan keskittynyt itseensä, vaan halusi jakaa kuulemansa ilosanoman ja kokemansa muillekin.

Mutta kenelle jakaa? Tuskin naapurit olisivat tällaista ymmärtäneet. Mutta

vanhempi sukulainen Elisabet, joka myös oli kokenut ihmeen, voisi ymmärtää.

Marian mielestä Elisabetin olisi oltava ensimmäinen, jolle hän julistaisi ilosanoman. Muut naiset vain kohauttaisivat olkapäitään

Luukas kertoo, että Maria ”kiiruhti”. Ilo ajoi häntä. Hän oli apostoli, ilosanoman julistaja. Hän ei halunnut hukata hetkeäkään vaan kiiruhti. Mieleen tulevat Jesajan sanat: ”Kuinka suloiset ovat vuorilla ilosanoman tuojan jalat, hänen joka julistaa rauhaa, ilmoittaa hyvän sanoman, joka julistaa pelastusta.” (52:7)

*

Elisabet kutsui Mariaa ”Herran äidiksi”. Ennen kuin Elisabet sanoi näin, hänen kerrotaan täytyneen Pyhällä Hengellä. Pyhän Hengen vaikutuksesta hän jo ennakoiki Efesossa vuonna 431 pidetyn kirkolliskokouksen päätöstä, kun kirkko juhlallisesti vahvisti, että Maria on Theotokos, Jumalan symmyttäjä.

Tämä noin neljänsadan vuoden kaari historiassa on yksi esimerkki siitä, kuinka Raamatussa esiintyvä ajatus tai sana saa myöhemmin kirkon elämässä tarkemman, opillisen määrittelyn.

Naisten yhteys syntyi lasten kautta. Sukulaisia he olivat ennestään, nyt ystäviä aivan erityisellä tavalla. Jumala oli ilmoittanut heille kummallekin suuria ja he itse tiesivät enemmän kuin muut. Äitiytensä koko tuskaa he eivät kuiten-

Ristiinnaulitsemisen surua. Nurmeksen kirkon alttaritaulu kuvaa Mariaa poikansa ristin juurella. Taulun on maalannut Väinö Hämäläinen vuonna 1913. Kuva Heikki Jääskeläinen.

kaan vielä nähneet eivätkä tajunneet, eivät osanneet surra poikiaan Herodeksen mestauttamana ja roomalaisten ristiinnaulitsemana.

*

Marianpäivää olemme tottuneet pitämään iloisena juhlanä, mutta suru on tänäänkin läsnä. Kristillisessä taiteessa Marian surua on kuvattu seitsemällä miekalla. Miekka viittaa vanhus Simeonin sanaan Marialle Jerusalemin temppelissä, että ”sinun omankin sydämesi läpi on miekka käyvä” (Luuk. 2:35).

Nämä Marian seitsemän surua ovat Betlehemin lastenmurha, pako Egyptiin, kadonneen 12-vuotiaan etsintä, Jeesuksen ristisaatto, ristiinnaulitseminen, ristiltä otto ja hautaaminen.

*

Jos ihminen tietäisi etukäteen, mitkä kärsimykset häntä odottavat, hän ei kestäisi. Ja mitä enemmän ihminen rakastaa toista, sitä enemmän rakastetun kärsimykset koskettavat. Mutta jo ennen Poikansa kärsimyksiä ja ennen omaa suruaan, neitsyt Maria oli autuas. Hän ei tullut autuaaksi edessä olevien kärsimysten vuoksi, ei nöyryytensä, ei neitsyytensä, ei hyöteittänsä vuoksi. Hän oli autuas, koska hän uskoi. ”Autuas sinä, joka uskoit!”, sanoi Elisabet Marialle.

Neitsyt Maria, Jumalansynnyttäjä, on tämän vuoksi meidän uskonsisaremmme. Ei meitäkään onnitella ja kutsuta autuaiksi mahdollisten hyöteitemme tai erinomaisuuksiemme vuoksi. Apostoli Paavali kirjoittikin: ”Armosta Jumala on teidät pelastanut antamalla teille uskon. Pelastus ei ole lähtöisin teistä, vaan se on Jumalan lahja” (Ef. 2:8).

*

Marian käynti Elisabetin luona oli kuin ”ystävyyden sakramentti”. Jotain samanlaista ystävyden ja seurustelun sakramenttia on täällä Nurmeksessa eletty opiston toimintavuosina, toveripäivillä ja Haikolan uusissa toimintamuodoissa. Kun entiset opiskelijat, toveripäivien osanottajat ja paikkakuntalaiset ovat tulleet yhteen, he ovat karjalaisella temperamentilla kertoneet toisilleen, mitä heidän elämässään on tapahtunut ja mitä Jumala on heille tehnyt.

Tästä ystävyden sakramentista me tänään kiitämme ja voimme kristikunnan yhteisellä rukouksella, Elisabetilta tämän päivän evankeliumista lainatuin sanoin tervehtiä neitsyt Mariaa ja hänen poikaansa Jeesusta näin sanoen:

Terve Maria, armoitettu,

Herra sinun kanssasi.

Siunattu sinä naisten joukossa ja siunattu kohtusi hedelmä Jeesus.

Pyhä Maria, Jumalan äiti, rukoile meidän syntisten puolesta nyt ja kuolemamme hetkellä.

Aamen.

Metsässä puhalttaa tuuli. Jos voisit laskea tuulenpuuskat, et koskaan pääsisi loppuun asti, koska jatkuvasti tulee uusia tilalle. Tuulta ei voi laskea. Voit kuulla sen tulevan pitkän matkan päästä, etenkin haapapuiden lävitse. Jokainen puu siirtää sen seuraavalle, kunnes hetken aikaa, ne kaikki laulavat samalla nuotilla. Jokainen lehti on liikkeessä, vaikka puun rungot huojuvat vain hiukan. Sitten kaikki on jälleen hiljaista. Tuulenpuuska on siirtynyt eteenpäin. Järven pintavesi alkaa aaltoilla, valo heijastuu aaltoihin pieninä auringonläikkinä, jotka välähtävät ensin kaksinkertaisina ja sitten sulautuvat yhteen. Kun aallot ehtivät rantaan, kaislat taipuvat alaspäin, havisten yhteen ääneen, kunnes nekin vuorostaan hiljenevät. Luovatko puut tuulenpuuskan heiluttamalla lehtipeitossa olevia oksiaan? Saako vesi aikaan tuulen aaltoilemalla? Luovatko kaislat tuulen kahisemalla? Eipä tietenkään. Mutta klarinetin soittaja tarvitsee ruokolehden muuttaakseen henkäyksensä musiikiksi. Siis jos tarkoitamme tuulella sen musiikkia korvissamme tai auringon heijastusta silmissämme, kyllä silloin lehdet, aallot ja kaislat saavat aikaan tuulen. Sillä kun sanon, että kuulen tuulen tai näen sen järven pinnalla, äänet joita kuulen ovat lehtien aikaansaamaa samalla tavalla kuin heijastus, jonka näen aaltojen tekemänä.

Kerran olin lennättämässä leijaa pellolla, josta heinä oli jo kaadettu. Kun vedin sen naruja, minusta tuntui, että leijani – kuten puiden lehdet – oli myös instrumentti, joka muutti ilmapuhtauksen liikkeen musiikiksi. Leijan naru, joka oli jo usein takkuuntunut aikaisempien lennättämisen aikana, oli korjattu monesta kohtaa leikkaamalla ja solmimalla päät uudestaan yhteen. Tavallista voimakkaampi tuulenpuuska irrotti yhden solmuista ja leijani lähti karkuun. Ylöspäin se hävisi, purjehtien puiden latvojen ylitse tuulen kuljettamana. Kwittelin, että leija nautti uudesta vapaudestaan. ”Katsokaa minua”, se huusi, ”olen luotu taivaalle. Pelto ja metsä ovat minulle yhdentekeviä!” Mutta sen unelmille tuli nolo loppu, kun se leijaili alas maahan. Todennäköisesti se tarttui johonkin puun oksaan, kun se putosi. En koskaan enää löytänyt sitä. Olen varma, että se on vieläkin siellä, jossakin metsässä, puun oksaan toivottomasti kietoutuneena, täysin eksyksissä.

Myös minä liikkuessani pelloilta metsään, olen ollut vaarassa eksyä. Tiedän vanhan metsäpolun, joka kulkee metsän halki, vaikka en ole varma, mistä se alkaa, ja se päättyy keskelle metsää. Kauan sitten sen polun tekivät järven ympäristössä asuneet ihmiset, jotka kulkiivat sitä vuodesta toiseen, mukanaan viikatteet, haravat ja hangot menossa kaatamaan heinää etäisille niityille. Heinät säilytettiin niittyladoissa ja ne tuotiin pihaan hevosella ja reellä talven mittaan ruokkimaan karjaa suojissaan. Mutta näin tapahtui kauan sitten. Ensin lähtivät hevoset, kun jokainen maatala hankki traktorin. Sitten metsäniityt hylättiin, kun metsänkasvatuksesta tuli kannattavampaa kuin karjatalous. Sitten lehmät myytiin pois ja lopulta ihmisetkin lähtivät. Vain muutama maatila on asuttu ympärivuotisesti. Niin polku jäi pois käytöstä ja vähitellen hävisi näkyvistä. Paikoittain se on kokonaan kadonnut. Puita on kaatunut sen ylitse tai kasvaa sen keskellä. Voin huomata, että polku on siellä, vain seuraamalla pieniä vaihteluja maassa olevissa pudonneissa lehdissä, jäkäläpeitteen aukoissa, maakerroksen ohentumisessa kalliolla. Niin kauan, kuin pysyn polulla, voin seurata sen linjaa, jos pidän silmäni suunnattuna eteenpäin.

”

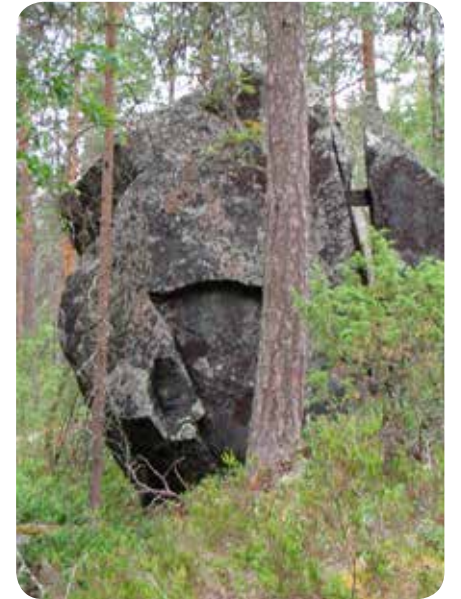
Eikä missään muualla ole maailman monirytmisyyttä, jäätikön hitaudesta tuulen levottomuuteen, niin hyvin yhdistetty.

Mutta tiedän, että jos poikkean polun sivuun, linja häviää näkyvistä. Tämä on tapahtunut minulle useammin kuin kerran: olen poikennut polulta sivuun, huomioni on kiintynyt muurahaispesään tai houkuttelevaan poimintakypseen mustikkamättäeseen, sitten olen kulkenut suoraan polun poikki palatsani, edes huomaamatta sitä, ja harhailut päinvastaiseen suuntaan. Miten meidän tulisi ajatella tätä polkua,

joka näkyy vain, jos olet kävelemässä sitä pitkin? Se on linja, joka on tehty kävelemällä, ihmisen toiminnan jälki maastossa. Mutta vaikka voi erottaa polun maastosta, johon se on painautunut, vaikkapa vain heikosti ja silmät seuraamassa sen olemassaoloa, ei ole mahdollista erottaa maastoa polusta. Sillä maasto ei ole alusta, johon kaikki yksityiskohdat on laitettu kuin lavasteet näyttämölle. Se on pikemminkin pinta, joka on monesti laskostunut ja rypistynyt. Polku on kuin laskos maastossa.

Jossakin Pohjois-Karjalassa on vielä lehmiiä. Mutta täällä niitä ei ole. Pellot hiljenivät monta vuotta sitten. Aikaisemmin voimme soutaa lahden poikki aamuisin hakemaan tuoretta maitoa suoraan maatilalta. Mutta näinä päivinä ei enää kannata pitää muutamaa lehmää, ja kuka hoitaisi lypsämisen, kun vanhempi sukupolvi jää eläkkeelle? Tytöt eivät enää halua seurata äitinsä jäljessä navettaan, eikä kukaan poika halua tehdä naisten töitä. Nykyisin karja keskittyy isoihin tuotantonavetoihin, joiden hoitajat vuokraavat pellot, joita aikaisemmin käytettiin ympärivuotisen rehun tuotantoon. Joskus kuivittelen, että lehmät ovat vielä siellä, vaeltavat pelloilla kuin aaveet. Kwittelen-

ta. Puiet portaat nousevat ulko-ovelle. Voin kertoa, montako porrasta siellä on. Joka aamu istun portailla ja ajattelen. Ajattelen kaikkea sitä elämää, joka on kulunut täällä, siitä lähtien kun lapsemme ottivat ensimmäisiä askeleitaan, nykypäivään, jolloin heillä on omia perheitä. Kuuntelen lintuja, katselen kimalaisia, jotka pölyttävät kukkia, seuraan auringonkiertoa, kun se siirtyy puiden välissä ja juon kupin teetä. Sitten ajattelen, mitä aion tänään kirjoittaa. Jos sää on kaunis, kirjoitan ulkona saunan verannalla, pienen puisen pöydän ääressä, istun penkillä, joka on tehty hirrestä ja katselen pihamaan ylitse sen toisella laidalla olevia puita. Pöytää peittää vahakangas, se on muuten

tyhjä, siinä on vain purkki, johon voin kiinnittää hyttyskarkotteen. Sytytän sen toisen pään ja se palaa hyvin hitaasti, siitä leviää hyväntuoksuinen savu, jonka tarkoitus on karkottaa hyttysiä, jotka saattaisivat häiritä kirjoitusrauhaani. Hyttysiä on nykyisin vähemmän, ehkäpä se on ilmastomuutoksen seurausta, joten sitä tuskin tarvitaan, enkä ole varma kiinnittävätkö hyttyset siihen mitään huomiota. Mutta poltan sitä joka tapauksessa. Se on sen merkki, että ajattelen. Kun karkotteen spiraali vähitellen lyhenee, minusta näyttää siltä kuin ajatukseni kohoaisivat kuin savu ja haihtuisivat ilmaan.

Muina vuodenaikoina, kun en ole täällä, näen unta penkistä ja pöydästä ja mökin portaista. Missään muualla ei ole rauhallisempaa paikkaa olla. Missään muualla ei ole keskittyneeseen ajatteluun sopivampaa paikkaa, koska mieleni voi kestää ajattelemisen aiheuttamaa painetta vain, jos se on muuten levossa. Eikä missään muualla ole maailman monirytmisyyttä, jäätikön hitaudesta tuulen levottomuuteen, niin hyvin yhdistetty. Lohjennut hiidenkivi, kuhmurainen puu, muurahaisten valtakunta, suhiseva tuuli ja auringonläikät järven aalloilla, muisto kadonneesta leijasta, katoavasta metsäpolusta ja puuttuvista lehmistä, dinosauruksen munista, portaista, joilla olen istunut ja pöydästä, jonka ääressä olen kirjoittanut nämä rivit, ovat osa monista tarinoista, jotka liittyvät muistojeni maisemaan, jossakin Pohjois-Karjalassa.

len niiden tuijottavan suurilla kuunmuotoisilla silmillään, kuulen niiden ammuwan, märehtävän ja polkevan heinikössä. Sitten hiljaisuus laskeutuu jälleen, sen katkaisee vain kuovin huuto. Missä kerran lehmät laidunsivat, voi nyt nähdä outoja valkoisia munanmuotoisia kekoja siellä täällä pelloilla tai pinottuna tien varteen. Niitä kutsutaan dinosauruksen muniksi. Itseasiassa ne ovat isoja koneella kaadettuja heinäruulia. Kone käärii kaadetun heinän. Kun rulla on valmis, se kääritään automaattisesti valkoiseen muoviin ja jätetään kuin suuri muna maahan. Myöhemmin nämä ”munat” kerätään ja vietään pois, sinne missä lehmät nyt ovat.

Metsän reunustamien peltojen keskellä ja lähellä järveä on vanha hirsimökki. Perheemme on viettänyt siellä monta kesälomaa. Mökissä on tupakeittiö, kaksi pientä kamaria, eteinen ja veran-

Paavolan Lomien Kiehko.

Kuva: Sinikka Mustonen, muut artikkelin kuvat Tim Ingoldin.

HAIKOLASSA TAPAHTUU

MENNEET

Toveripäivillä Marian ilmentyspäivänä 26.3.2017 pidettiin myös yhdistyksen vuosikokous. Pitkäaikainen puheenjohtaja Niilo Kunnasranta halusi luopua hallituksen jäsenyydestä. Hänen tilalleen valittiin metsänhoitaja Paavo Soikkeli. Eroa pyytäneen talouspäällikkö Riitta Taskisen tilalle valittiin toimittaja Pirkko Keskinen. Riitta Taskinen siirtyi Pirkko Keskinen tilalle vuoden 2017 toiminnantarkastajaksi. Hänen varalleen valittiin toveriliittolainen asiakaspalvelupäällikkö Marja Ruokolainen. Hallitus valitsi puheenjohtajaksi Paavo Soikkelin. Muut jäsenet ovat varapuheenjohtaja Jukka Pihlatie, Marja-Liisa Rönkkö, Pirkko Keskinen, Jaakko Korhonen ja sihteeri Kyllikki Tiensuu.

Kirja "Lipinlahti. Kylä Pielisen rannalla" julkistettiin Tuohuspirtillä 16.12.2016. Ensimmäinen painos oli 700 kappaletta. Jäljellä on enää 220 kappaletta eli syytä pitää kiirettä! Kirjaa voi tilata myös Haikolasta. Hinta on 50 euroa, mihin lisätään postituskulut. Jukolan Osuuskauppa ja Kirjakauppa Sananelinä myyvät teosta myös, jälkimmäinen myös netissä. Kirjassa on mm. Kyllikki Tiensuun laatima 26-sivuinen kuvitettu Nurmeksen evankelisen opiston historia-artikkeli "Mahtitalosta moderniksi kansanopistoksi ja pitotaloksi".

Haikolan mehupiste palveli jälleen hiihtäjiä tarjoten mahdollisuuden kuumaan ja kylmään mehuun ja pieneen purtavaan. Hiihtolomaviikoina talkoolaiset pitivät Tuulansuojassa lisäksi tulta, tarjosivat kahvia ja pullaa sekä makkaraa yli 300 hiihtäjälle. Hiihtokelit jatkuvat vielä.

Seppo Suokunnaan syntymäpäiväkirjaa "Sanoin ja sävelin" on saatavissa Haikolasta pakkaus- ja postituskulujen hinnalla. Kirjassa on s. 84-109 Kyllikki Tiensuun artikkeli "Pohjoismaiden vaatimattomin kansanopisto. Sotavuosi 1942 Nurmeksen evankelisen opiston vaiheissa."

Tekstiilitaiteilija, professori Kirsti Rantanen suunnitteli 1970-luvun alussa Nurmeksen evankelisen opiston uuden opistorakennuksen juhlasaliin katosta lattiaan ulottuvan tiimalasikuvioisen pajunkuori-

karvalanka-räsy-kudonnaisen "Kohtavaaran iloista aikaa". Kutojat Kirsti Mustonen ja Edit Tuohino toteuttivat työn. Opiston la-kattua Haikola oli liian matala ja pieni taideteoksen sijoituspaikaksi. Helsingin metropoliitta Ambrosius - opiston johtajana Risto Jääskeläinen 1967-1968 - lupautui silloin ottamaan teoksen ortodoksisen Kulttuurikeskus Sofiaan Vuosaareen. Taideteos on nyt nähtävillä Sofian auditoriossa.

TULOSSA

Mieskuorolaulua ja täytekakkukahvit Vappuna ma 1.5.2017 klo 12

Lahja Sarkkisen uutuuskirjan julkistus su 7.5.2017 klo 14
"Naisena kirkossa - kutsutuna ihmisten vierelle".

Haikolan perinteiset kevättalkoot ma 8.-pe 12.5.2017. Päivittäin klo 10-16. Haikola aittoineen kesäkuuntoon. Kukin voimensa mukaan sisällä tai ulkona. Ruokaa tarjotaan.

Itsenäisyyden kuusien istutus Viikolla 19 Haikolan pihapiirissä

Satavuotiaan Suomen kunniaksi kasvatetaan lisäksi Haikolan pellolla 100 lantuntainta.

Kesä-heinäkuussa 2017 talkoillaan ikkunaremontissa ja vaaran polun jatkamisessa.

"Rakastu kesäyöhön" -tapahtuma

la 17.6.2017 Haikolassa klo 20 alkaen Luonnonkukkaretkelle vievät Nurmeksen Luonnonystävät. Lintujen laulusta lumoudutaan Hannu Lehtorannan johdolla. Illan ja yön juontaa valtimolainen kirjailija Pepi Reinikainen. Tarjoilua.

Juhannusjuhla pe 23.6.2017 klo 20

Valokuvaaja Matti Häkkinen näyttää luontokuvia äitinsä, toveriliittolaisen Vuokko Häkkinen muistoksi. Markku Antikainen laulaa kesäisiä luontolauluja ja Riitta Tiensuu lausuu runoja. Kokko sytytetään klo 22 ja Pirtin Pappi Virpi Soveri pitää Hiljaisuuden messun klo 23.
Kuvassa Vuokko Häkkinen 2013

Suomi 100 vuotta -konsertti ke 28.6.2017

Yhteislauluina ja sooloesityksinä kansanlauluja ja hengellisiä lauluja. Mukana joulukonserteista tutut Armas Palm ja Nando. Kahvitarjoilu.

Kesäakatemian konsertit la 1.7. - su 9.7.2017

Katso tarkempi ohjelma osoitteessa <http://www.nurmesmusicacademy.fi>

Reformaation juhluvuoden virsiveisuilla

su 20.8.2017 klo 19 Nurmeksen kirkossa Jorma Hynninen ja Esa Ruuttunen esiintyvät ja laulattavat Reformaation juhluvuoden virsiveisuilla.

Nurmeksen kirkon 120-vuotisjuhla su 27.8.2017 klo 10 kirkossa

Anton Tšehov Lokki -nelinäytöksinen komedia 80 minuutissa

to 7.9.2017 klo 19 Hannikaisen salissa "Kaksi valloittavaa näyttelijää, Ella Mettänen ja Eero Ojala, kaivautuvat hurmaavan groteskilla otteella Anton Tšehovin klassikon ytimeen."

Kasvivärjäyskurssi

16.-17.9.2017 Opettajana Leena Koivunen, puh. 050 3828997

Hiljaisen rukousmaalauksen retiriitti pe 6.10.-su 8.10.2017

Ohjaajina Marja-Leena Virolainen, Kaija Kokkonen ja taideterapeutti Heide Hillebrecht. Majoitus aitoissa ja Hyvärilässä.

Komea näköala Pohjois-Pieliselle!

Tule nauttimaan maisemista Kohtavaaran luonto- ja historia-polun näköalatornille

Jo 1000 kävijää!

Lähtö Haikolan talon parkkipaikalta, pituus 1 700 m, nousua 80 m.

Tarjoilun voi tilata Haikolan taloon, puh. 013 430120.

Haikola, Opistontie 7, Kohtavaara
Haikola on hyvä juhlapaikkakin!
www.haikolantalo.fi

HYVIÄ UUTISIA!

Haikolan arkistotyöntekijä Timo Turunen on skannannut **kaikki Pirtin Viestit vuodesta 1945 alkaen.** Pian saamme kaikki lehdet nettiin!

PIRTIN VIESTI

NURMEKSEN EVANKELISEN OPISTON YSTÄVÄT RY:N LEHTI 73. vsk

Tämän numeron toimittivat Haikolan talkoolaiset

Tilausmaksu 10 eur

Ilmestyy kaksi kertaa vuodessa

Osoite: Opistontie 7, 75970 Kohtavaara
Puh: 013 430 120, 045 138 1648

S-posti: haikola@haikolantalo.fi
www.haikolantalo.fi
Facebook Haikolan talo

Ulkoasu: Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy

Paino: PunaMusta Oy, Nurmes

ISSN: ISSN 1797-741X (painettu)
ISSN 2489-3862 (verkkojulkaisu)

TILAA PIRTIN VIESTI!

Tiedät, mitä Haikolassa tapahtuu! Maksa myös Pirtin Viestin tilausmaksu 10 eur.

Viestikohtaan tilaaja ja osoite, muuten emme voi lehteä toimittaa!

LIITY YHDISTYKSEN JÄSENEKSI!

Jäseneksi liityt maksamalla yhdistyksen vuosijäsenmaksun 20 euroa tai pysyvän jäsenmaksun 200 euroa **Viestikohtaan maksajan nimi ja osoite.**

TILINUMERO

Pielisen Osuuspankki, Nurmes
FI02 5299 0120 0478 72